

Малецька І. В.

Міжнародний гуманітарний університет

ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНИХ ЯКОСТЕЙ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ ПІД ЧАС НАУКОВОЇ РОБОТИ

УДК 377 : 372.881.111.1

Малецька І. В. Формування креативних якостей студентів-філологів під час наукової роботи.

З метою формування креативних якостей у студентів-філологів було розроблено і апробовано відповідний комплекс методичних впливів. Узагальнені методичні рекомендації щодо розвитку креативних якостей студентів-словесників під час наукової роботи. Наведені конкретні приклади формування художньо-творчих умінь майбутніх філологів під час проведення і оформлення результатів досліджень студентами. Описані наступні форми наукової роботи: предметні гуртки, проблемні гуртки, проблемні студентські лабораторії, участь у наукових і науково-практичних конференціях, участь в університетських та всеукраїнських конкурсах, робота в товаристві «Айсек», наукові семінари на кафедрах, участь студентів у круглих столах.

Наводяться шляхи вдосконалення курсу лінгвокраїнознавства як такого, що вирішує цілу низку завдань, в тому числі головну філологічну – адекватне розуміння тексту. Запропоновано введення факультативу «Країнознавство».

Ключові слова: художньо-творчі уміння, наукова робота, самостійна робота, художньо-творча діяльність філолога, естетичне та художньо-творче виховання, досвід організації наукової роботи.

Малецькая И. В. Формирование креативных качеств студентов-филологов при научной работе.

В целях формирования креативных качеств у студентов-филологов был разработан и апробирован соответствующий комплекс методических воздействий. Обобщены методические рекомендации по развитию креативных качеств у студентов-словесников во время научной работы. Приведены конкретные примеры формирования художественно-творческих умений будущих филологов при осуществлении и оформлении результатов исследований студентами.

Описаны следующие формы научной работы: предметные кружки, проблемные кружки, проблемные студенческие лаборатории, участие в научных и научно-практических конференциях, участие в университетских и всеукраинских конкурсах, работа в обществе «Айсек», научные семинары на кафедрах, участие студентов в круглых столах.

Приводятся пути совершенствования курса лингвострановедения, решающего целый ряд задач, в том числе главную филологическую проблему – адекватное понимание текста.

Ключевые слова: художественно-творческие умения, научная работа, самостоятельная работа, художественно-творческая деятельность филолога, эстетическое и художественно-творческое воспитание, опыт организации научной работы.

Maletska I. The formation of the creative skills of students-philologists at scientific work. The discrepancy occurs among the desired elements of the student's individuality development in the language and literature study and the terms of the realization of the teacher's artistic and creative possibilities because the potential individual professional skills of the teacher-philologist are not fully involved. The analysis of scientists' research works and practical educational activities study indicate that the problem of the artistic and creative skills of future teachers-philologists at scientific work has not become a subject of the special study yet. The essence of teaching creative skills is revealed in the works of O.Kutsevol, O.Semenoh, S. Sysoeva, B. Stepanishina. It is proved that properly organized scientific work of students in the university promotes deep learning, personality development, the formation of an opinion on events and processes.

It is determined that comprehensively performed scientific work provides students with fulfilling the following tasks: development of the scientific outlook of future specialists; mastering the methodology of scientific research; shorten mastering the specialty; development of creative thinking and individual professional skills in solving problems; imparting of

the independent research skills; initiatives development, the ability to implement their theoretical knowledge in practice; the ability to attract the best students to solve scientific subjects problems of the universities; the opportunity to familiarize students with the latest scientific achievements; expanding scientific outlook and erudition of future specialist etc.

In order to form the creative skills of students-philologists, a set of appropriate methodological influences has been developed and tested. The methodical recommendations for the development of the creative skills of students-philologists at scientific work are generalized. These specific examples of the formation of the artistic and creative skills of future philologists in the research results implementation and execution by students are given.

The following forms of scientific work are described: subject groups, problem groups, problematic student laboratory, participation in scientific and practical conferences, participation in university and national competitions, work in the organization «AIESEC», scientific seminars in the departments, students' participation in round tables.

The peculiarity of subject groups which students were involved in without any research experience is emphasized. The characteristics of problematic groups that were created by analogy with the subject groups but with some differences are given. The research subject was chosen due to scientific interest of the group head.

It is emphasized that in contrast to other types of scientific activity problematic student laboratory provides not only the analysis and the synthesis of psychological and educational literature but also the setting of a pedagogical experiment. It is proved that the important peculiarity of the problematic student laboratory functioning is a collective research. Students who participated in such activities gained experience of working in a team and develop their own communication skills. The overall task was distributed to individual tasks entrusted to students considering their abilities and skills but each student kept in his / her mind the common research purpose. The success of this work was largely dependent on the head of the problematic student laboratory.

Students revealed the fact that in modern literary studies the link between the methodology of the foreign literature study and the country culture of the authors is not almost studied, although all literary schools admit that the literary work of foreign authors is perceived most fully and deeply if it is read in the original language, but not translated, even very efficiently. The main reason for this phenomenon is that the person who learned another language has some knowledge of the foreign culture, mentality, the course of basic historical and current events of the country. It has long been observed by linguists and is widely used in the methodology of teaching foreign languages.

We give ways to improve the course of Linguistic Country Studies that solves a number of problems, including the main philological problem of adequate text understanding.

The students' reports at the problematic student laboratory sessions stressed that Linguistic Country Studies solves a number of problems, including the main philological problem of adequate text understanding. Therefore, Linguistic Country Studies is the basis not only of linguistic didactics but also of translation. In order to translate a foreign text efficiently it is especially necessary to understand all the nuances of it, including the so-called overtones or any hints based on purely national features or events. And only after that it can be perceived by the addressee. According to the methodology, the course subject of Linguistic Country Studies is specially selected linguistic material that reflects the culture of the country whose language is being studied.

In further student researches, it was determined that the course of Linguistic Country Studies existing in Ukrainian universities is of a purely professional nature and is designed for training philologists. The contents of the course are largely not acceptable for future foreign literature teachers. The analysis of methodological and

cultural literature made it possible to assert the need of the elective subject of Linguistic Country Studies for training foreign literature teachers. At the conferences future philologists reported about the first results of their research.

It is emphasized that in many universities the organization "AIESEC" is operating which gives opportunities for future professionals to undergo training abroad. This organization operates to demonstrate and develop the leadership and professional potential of young people.

The results of the round tables work are summed up. Among the round tables the particularly striking one was the round table dedicated to the formation of the artistic and creative skills based on Tatyana Fedorovna Buhayko's pedagogical heritage. As noted by students, certain principles are not only developed but concrete methods of their implementation are formed in her methodical system. In scientific research of this scientist the need for literature teacher of using artistic creativity in the working process with pupils is substantiated.

The examples of other types of research are given: 28 scientific articles on the results of various studies have been published in "The Science Journal of South National Pedagogical University named by K.Ushynskiy" (Collected Works), "The Scientific Notes of International Humanitarian University", etc.; the article reviews are compiled; the permanent scientific seminar "The literary reflection of Ukrainian national revival of the first half of the twentieth century" is organized; the competition "The creative essence of the professional activity of the language and literature teacher" has been held among the third year students; the titles which research subject is artistic creativity of the teacher has been included into the list of the topics of essays, course works and diplomas.

Keywords: artistic and creative skills, scientific work, individual work, artistic and creative activity of philologist, aesthetic, artistic and creative education, experience of scientific work organization.

Постановка проблеми. Головною ціллю педагогічної освіти є формування ефективної системи підготовки вчителів, яка буде спроможною готувати на ґрунті теоретичних і практичних досягнень вітчизняної та зарубіжної науки освітян, здатних фахове діяти на засадах гуманізму, проводити освітню діяльність як пріоритетне державне завдання, націлене на виховання та самореалізацію особистості, задоволення її потреби бути успішним, конкурентоспроможним фахівцем.

Чималу роль у вирішенні означених завдань відіграє процес розвитку творчої складової особистості майбутнього філолога, що продиктовано яскраво вираженою креативною спрямованістю професійної діяльності вчителя-словесника.

Художня творчість учителя-філолога є однією з форм його фахової роботи. Вона ґрунтується на особистісних умінь освітянина і націлена на підвищення ефективності навчально-виховного процесу шляхом впровадження в нього власних художніх форм учителя.

Однак між потрібними елементами процесу розвитку особистості учня під час вивчення мови і літератури та умовами реалізації вчителем своїх художньо-творчих можливостей спостерігається невідповідність, так як потенційні професійні вміння особистості педагога-словесника не задіяні повністю.

Згідно Закону України «Про вищу освіту» провадження наукової роботи вищими навчальними закладами є обов'язковим. Отже, поряд з іншими цілями наукової діяльності може стати формування креативних якостей студентів.

Водночас аналіз наукових досліджень учених і вивчення практичної педагогічної діяльності свідчать, що проблема розвитку художньо-творчих умінь майбутніх учителів-філологів під час наукової роботи досі не стала предметом спеціального дослідження.

Означена проблема визначає актуальність та необхідність дослідження формування креативних ознак майбутнього вчителя-філолога під час наукової діяльності як складової самовираження, розвитку особистості педагога-словесника та досягнення ним високих результатів у професійній діяльності як показник якісної реалізації стандартів та програм освіти в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сутність педагогічних творчих умінь розкрито в працях О. Куцевол, О. Семеног, С. Сисоевої, Б. Степанишина.

О. Семеног провела аналіз становлення і стану національної системи підготовки вчителів-філологів, розробила та обґрунтувала навчально-методичну систему професійної підготовки педагогів-словесників, виявила шляхи більш щільної взаємодії елементів означеної структури, запропонувала навчально-методичний супровід процесу підготовки майбутніх учителів української мови і літератури. Дослідниця бачить процес вдосконалення фахової підготовки до педагогічної діяльності майбутніх учителів української мови і літератури, у тому числі, в підвищенні ефективності науково-дослідної роботи через поглиблення знань студентів щодо методології дослідницької роботи, розширення їхнього світогляду [1 : 182].

Для вивчення особливостей творчої педагогічної діяльності словесника особливу значущість має дослідження О. Куцевол, у якому авторка визначає вимоги до змісту навчально-дослідної діяльності. А саме: «урахування принципів особистісно орієнтованого навчання; стимулювання творчого інтересу студента до теми дослідження; диференціація та індивідуалізація завдань відповідно до особистісного досвіду та креативних якостей студентів; забезпечення багаторівневого характеру навчально-дослідних завдань з їх поступовим ускладненням; установлення внутрішньопредметних та міжпредметних зв'язків з фаховими дисциплінами; чітке планування науково-дослідної діяльності з урахуванням часу, обсягу, взаємозалежності різних форм організації» [2 : 353].

С. Сисоева виокремлює такі творчі вміння педагога: проблемне бачення, здатність до висунування гіпотез, оригінальних ідей, здатність до дослідницької діяльності, асоціативність пам'яті, цілісність, синтетичність, свіжість, самостійність сприйняття, дивергентність мислення, точність мислення, пошуковий стиль мислення, альтернативність мислення, тобто саме ті якості, які необхідні студенту для успішної наукової роботи [3 : 272].

Вагомим внеском у розвиток творчих умінь майбутніх учителів літератури є посібники Б. Степанишина [4]. Автор вважає, що у пошуках альтернативних методів викладання, педагог має широко використовувати експеримент, шукати нові форми організації наукової роботи.

Мета статті. Узагальнити досвід організації наукової роботи, спрямований на формування художньо-творчих умінь у студентів-словесників.

Виклад основного матеріалу дослідження. Належним чином організована наукова робота студентів у ВНЗ сприяє поглибленому засвоєнню навчального матеріалу, розвитку індивідуальності, формуванню власної думки щодо подій, процесів.

На думку М. Фіцули [5], комплексно виконана наукова робота студентів забезпечує вирішення таких завдань: розвиток наукового світогляду майбутніх фахівців; оволодіння методологією наукового дослідження; скорочення терміну оволодіння спеціальністю; розвиток творчого мислення та індивідуальних якостей у вирішенні фахових завдань; прищеплення вмінь самостійної науково-дослідної роботи; розвиток ініціативи, вміння впроваджувати теоретичні знання у свою практичну діяльність; можливість залучення кращих студентів до вирішення проблем наукової тематики ВНЗ; можливість ознайомлення студентів з новітніми науковими досягненнями; розширення наукового світогляду та ерудиції майбутнього фахівця тощо. Той же автор підкреслює, що наукову роботу студентів необхідно спрямовувати на формування комплексу інтелектуальних творчих здатностей і умінь особистості.

З метою формування креативних якостей у студентів-філологів було розроблено відповідний комплекс методичних впливів, який апробовано на факультеті лінгвістики і перекладу Міжнародного гуманітарного університету (м. Одеса).

Залучення студентів до наукової роботи здійснювалось через навчальну групу. На початку навчального року на денній формі навчання та під час першої сесії на заочній формі навчання, в академічних групах і на факультетах проведено бесіди, в яких студентам доведена інформація щодо наукової тематики університету та кафедр.

На факультетах для досягнення мети дослідження були використані такі форми наукової роботи: предметні гуртки, проблемні гуртки, проблемні студентські лабораторії, участь у наукових і науково-практичних конференціях, участь у університетських та всеукраїнських конкурсах, робота в товаристві «Айсек», наукові семінари на кафедрах, участь студентів у круглих столах. Деякі форми наукової роботи вже існували у ВНЗ, деякі були започатковані за нашою рекомендацією.

До роботи у предметних гуртках залучались студенти, які ще не мали досвіду дослідницької діяльності. Керівниками виступали достатньо молоді викладачі. Враховуючи означене, робота гуртка починалась з доведення до студентів основ

науково-дослідницької діяльності. Наступним кроком було визначення форм наукової роботи студентів. Вони були не складні — переважно реферати і доповіді. На одному з засідань гуртка відбувався розподіл тем керівником, звичайно з урахуванням побажань студентів. Теми визначалися з метою формування у майбутніх філологів художньо-творчих умінь. Зазвичай кількість доповідей не перевищувала двох, з метою більш детального обговорення сильних і слабких сторін результатів дослідження. Формою підбиття підсумків роботи гуртка був конкурс доповідей.

Проблемні гуртки створювалися за аналогією з предметними, але з деякими відмінностями. Наприклад, предмет дослідження вибирався виходячи з наукових інтересів керівника гуртка. Таким чином, студенти допомагали кафедрам університету поглиблювати результати дослідження відповідних наукових тем. Так, наприклад, тема «Застосування авторських історичних нарисів учителем під час педагогічної діяльності» була розглянута не тільки з літературознавчої точки зору, але і з історичної, соціальної, культурної і навіть економічної. На базі проблемних гуртків були організовані зустрічі з людьми, які стикаються з проблемами, обраними гуртком для розгляду, на роботі, проводились вікторини.

В проблемні лабораторії залучались студенти, які вже мали певний досвід дослідницької роботи тобто старших курсів. У межах проблемних студентських лабораторій здійснювалася практична допомога студентам і викладачам в питанні формування художньо-творчих умінь педагогів-філологів.

На відмінність від інших видів наукової роботи діяльність проблемної студентської лабораторії передбачає не стільки аналіз і узагальнення психолого-педагогічної літератури, скільки постановки якогось педагогічного експерименту. Важливою особливістю функціонування проблемної студентської лабораторії є колективне дослідження. Студенти, які приймали участь у такій діяльності набували досвід роботи у команді, а також розвивали свої власні комунікативні якості. При цьому загальна задача розподілялась на окремі завдання, які доручались студентам з урахуванням їх схильностей і здібностей, але кожен пам'ятав про загальну мету дослідження. Безумовно, успіх такої роботи багато в чому залежав від керівника проблемної студентської лабораторії.

Досить цікаві результати показала сумісна робота проблемної студентської лабораторії факультету лінгвістики і перекладу Міжнародного гуманітарного університету та кафедри економічної і соціальної географії Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, присвячена вивченню країнознавчого аспекту використання зарубіжної літератури в процесі формування творчих умінь майбутніх учителів-філологів.

Значна кількість майбутніх учителів-словесників будуть викладати зарубіжну літературу.

Під час цієї професійної діяльності постає важливе і важке завдання — формування читацької культури учня, без якої неможливо повноцінне засвоєння творів митців слова. Видатний український методист Ю. Султанов зазначав: «Головною метою шкільної літературної освіти — є підготовка кваліфікованого читача, з урахуванням вікових і психологічних особливостей його розвитку, який розуміє та цінить твори мистецтва, володіє почуттям прекрасного і здатний до повноцінного, критичного сприйняття художнього твору як мистецтва слова» [6: 4].

Студентами було встановлено, що у сучасних літературознавчих дослідженнях майже не вивчається зв'язок між методологією вивчення зарубіжної літератури та культурою країн авторів, хоча всі літературознавчі школи визнають, що найбільш повно та глибоко літературний твір зарубіжного автора сприймається, якщо він прочитаний мовою оригіналу, а не перекладений, навіть дуже якісно. Головна причина цього феномена полягає у тому, що людина, яка засвоїла іншу мову, має певні знання щодо чужої культури, менталітету, перебігу основних історичних та сучасних подій відповідної країни. Це вже давно помічено лінгвістами і активно використовується в методології викладання іноземної мови. Навіть існує відповідна дисципліна — лінгвокраїнознавство, яка, до речі, є нормативною дисципліною у підготовці фахівців напряму «Філологія».

У доповідях студентів на засіданнях проблемної студентської лабораторії підкреслювалось, що лінгвокраїнознавство вирішує цілу низку завдань, в тому числі головну філологічну проблему — адекватного розуміння тексту. Саме тому лінгвокраїнознавство є підґрунтям не тільки лінгвістичної дидактики, а й перекладу. Для того, щоб високоякісно перекласти іноземний текст, насамперед, необхідно повністю зрозуміти його зі всіма нюансами, включаючи так званий підтекст, чи якісь натяки, що базуються на суто національних особливостях чи подіях. І тільки після цього можливе сприйняття адресатом. Згідно методології, предметом вивчення лінгвокраїнознавства є спеціально відібраний мовний матеріал, що відображає культуру країни, мова якої вивчається.

Ідеальним варіантом вчителя зарубіжної літератури є людина, яка опанувала всі мови творів, що вивчаються, добре розуміється у історії, культурі та сучасних подіях відповідних країн. Але, як і всі ідеали, цей образ є недосяжним. Тому під час підготовки у ВНЗ майбутніх вчителів зарубіжної літератури необхідно шукати більш реалістичні шляхи вирішення якісної підготовки фахівців-словесників, здатних ефективно викладати зміст та особливості творів світової літературної скарбниці.

В подальших студентських дослідженнях було визначено, що існуючий у ВНЗ України курс лінгвокраїнознавства має суто професійний характер і призначений для підготовки фахівців-філологів. Зміст цього курсу значною мірою не є

прийнятним для майбутніх викладачів зарубіжної літератури.

Це спонукало колектив проблемної студентської лабораторії, в рамках дослідження можливостей формування творчих здібностей студентів філологів, шукати нові форми опанування ними необхідного комплексу знань іноземної культури. Проведений аналіз методичної та культурологічної літератури дав змогу стверджувати про необхідність введення у підготовку викладачів зарубіжної літератури факультативу Країнознавство.

На конференціях майбутні філологи робили доповіді з результатами своїх перших досліджень. У багатьох це були перші виступи перед великою кількістю людей. Цей факт спонукав студентів більш ретельно готувати свою доповідь. Крім того, кожен доповідач намагався виглядати не гірше ніж його товариши, й атмосфера змагання також підвищувала якість кінцевих результатів. З виступів кожен доповідач міг почерпнути оригінальні ідеї про формування художньо-творчих умінь майбутніх учителів-філологів.

У багатьох вищих навчальних закладах функціонує товариство «АЙСЕК», яке надає можливість майбутнім фахівцям проходити стажування за кордоном. Ця організація функціонує з метою розкриття та розвитку лідерського та професійного потенціалу молоді.

Серед проведених круглих столів особливо яскравим був, присвячений формуванню художньо-творчих умінь на основі педагогічної спадщини Тетяни Федорівни Бугайко. Як відзначалось студентами, у її методичній системі не тільки розроблені певні принципи, а сформовані і конкретні методи їх реалізації. У наукових дослідженнях вченої обґрунтовується необхідність застосування учителем літератури художньої творчості у процесі роботи зі школярами.

У своїх працях Т. Бугайко, визначає конкретні засоби естетичного виховання учнів на уроках літератури. На її думку, кожний урок має бути творчим, виховуючим. Учителю необхідно побудувати роботу так, щоб школярі, вивчаючи твір, насамперед глибоко з'ясували його ідейний зміст, відчували всю красу людських стосунків, усвідомлювали громадську відповідальність роботи письменника. Учитель має формувати в учнів вірний естетичний смак, почуття краси слова. Т. Бугайко вказує, що на педагога покладається велике завдання — навчити учнів аналізувати свої естетичні оцінки і висновки.

У своїх доповідях студенти підкреслювали, що Т. Бугайко обґрунтовує таку систему роботи вчителя літератури:

- у молодших класах уроки літератури повинні носити підготовчий характер. Їх мета — сформувати у школярів любов до краси художнього слова. Педагог має зосереджувати увагу учнів на художніх засобах та методах, що використовуються автором. Твір необхідно прочитати безпосередньо у класі, щоб кожен учень мав змогу поспілкуватися з учителем;

- для старших класів постає необхідність заглиблення школярів у твір. Доцільно перечитувати окремі його епізоди, проводити літературознавчий аналіз. Такі засоби не знижують художньо-естетичне враження від твору, а тільки поглиблюють його.

Т. Бугайко рекомендує проводити пообразний аналіз твору за такою схемою: вступна частина, засвоєння змісту, з'ясування композиції і сюжету, вивчення комплексу образів, художні особливості твору, пізнавальна і виховна роль твору. На завершальному етапі школярі пишуть письмову роботу за матеріалами художнього твору. Безумовно, застосування цього виду аналізу потребує від учителя розвинутих художньо-творчих здібностей.

Окремо майбутні словесники відмічали, що поряд із пообразним та змістовим аналізом Т. Бугайко обґрунтовує необхідність проведення й мовностилістичного аналізу. Тобто роз'яснювати учням засоби виразності та образності: епітети, повторення, вигуки, метафори, звертання та інші. Під час вивчення конкретних творів педагог повинен пояснювати дітям кожний художній метод як елемент теорії літератури. Вчена підкреслює, що не слід забувати про ритм, віршовий розмір, римування, які важко даються школярам. Ефективним засобом дослідниця також вважає порівняння віршів, оскільки сприйняття твору поглиблюється при його зіставленні з іншими.

Для підвищення ефективності вивчення лірики в школі Т. Бугайко пропонує низку засобів та прийомів викладання поезії, які доцільно використовувати учителю літератури. Вчена вважає, що для того, щоб успішно пройшов будь-який урок, зокрема й урок, присвячений вивченню поезії, необхідно готувати школярів до сприймання твору заздалегідь. Так, за словами дослідниці: «Вступні заняття повинні створити читацьку настроєність, емоційно-інтелектуальну готовність дітей сприйняти літературний твір як явище мистецтва і дати учням необхідні відомості для розуміння твору» [7 : 57].

Для кращого сприйняття вірша педагог може нагадати дітям деякі історичні факти, викласти життєвий шлях письменника та проаналізувати період його творчості, який буде розглядатися. Наприклад, під час вивчення поезії Тараса Шевченка «Мені тринадцятий минало...!» доцільно буде використати художній нарис про дитинство поета.

Великого значення Т. Бугайко надавала виразному читанню, що студенти сприйняли з особливим ентузіазмом, так як більшість з них вже приймали активну участь театральному гуртку. Коли школярі вже підготовлені до вивчення ліричного твору, педагог, на думку вченої, має виразно прочитати вірш, бажано напам'ять. До такого читання учитель повинен готуватися заздалегідь, тому що саме від того як учні перший раз почують звучання поезії значною мірою залежить подальше її сприйняття та вивчення.

Т. Бугайко не рекомендує вчителю переказувати ліричний твір, тому що в цьому випадку його зміст дещо спотворюється, втрачаються важливі елементи структурної цілісності поезії, краще прочитувати вірш. Під час завершення аналізу твору, дослідниця радить особливу увагу звернути на останню строфу, тому що нерідко саме тут звучить головна думка.

Серед інших заходів наукової роботи було проведено:

- наукову студентську конференцію «Творчість Юрія Клена в контексті українського неокласицизму»;
- видано 28 наукових статей за результатами різноманітних досліджень у «Науковому віснику Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського» (збірник наукових праць), «Наукових записках Міжнародного гуманітарного університету» та ін.;
- складено рецензії на означені статті;
- організовано постійно діючі наукові семінари «Літературне відображення українського національного відродження першої половини ХХ ст.»;
- проведено олімпіаду серед студентів третього курсу «Креативогенна сутність професійної діяльності вчителя мови і літератури»;
- до переліку тем рефератів, курсових та дипломних робіт включено назви, які мають предметом дослідження художню творчість педагога.

Отже, досвід організації наукової роботи зі студентами-лінгвістами свідчить, що поруч з досягненням інших цілей, цей від діяльності можливо і необхідно використовувати для розвитку художньо-творчих умінь майбутніх філологів.

Література:

1. Семенов О. М. Система професійної підготовки майбутніх учителів української мови і літератури (в умовах педагогічного університету) : дис. ... доктора пед. наук : 13.00.04 / Семенов Олена Миколаївна. — К., 2005. — 476 с.
2. Куцєвал О. М. Теоретико-методичні основи розвитку креативності майбутніх учителів літератури : дис. ... доктора пед. наук : 13.00.02 / Куцєвал Ольга Миколаївна. — К. : Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова, 2007. — 513 с.
3. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості: підруч. для студ. вищ. пед. навч. закл. / С. О. Сисоєв; АПН України, Ін-т педагогіки і психології професійної освіти. — К. : Міленіум, 2006. — 346 с.
4. Степанишин Б. І. Викладання української літератури в школі : метод. посіб. для вчителя / Б. І. Степанишин. — К. : РВЦ «Проза», 1995. — 254 с.
5. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / М. М. Фіцула. — К. : Академвидав, 2006. — 352 с.
6. Султанов Ю. І. Методична концепція викладання зарубіжної літератури / Ю. І. Султанов // Зарубіжна література в навчальних закладах. — 2000. — № 2. — С. 2–7.
7. Бугайко Т. Ф. Тенденції розвитку методики літератури на сучасному етапі / Т. Ф. Бугайко, Ф. Ф. Бугайко // Українська мова і література в школі. — 1970. — № 9. — С. 1–9.

Рецензент статті: Яворська Г. Х., д.п.н., професор кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін, Міжнародний гуманітарний університет